

УДК 007.304.659.3

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА ПЕРІОДУ ДИРЕКТОРІЇ: ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ, ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНА ПАЛІТРА

Іван Крупський

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Генерала Чупринки, 49, м. Львів, 79044, Україна
e-mail: ikrupskyy@ukr.net*

Петро Федоришин

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль, 46027, Україна
e-mail: fedorushun@mail.ua*

Висвітлено особливості функціонування української преси періоду Директорії, розкрито проблематику газетно-публіцистичних виступів, вказано на їх актуальність.

Ключові слова: Директорія, українська преса, особливості функціонування, жанрово-тематичні аспекти.

1917–1920 рр. увійшли в історію нашої держави як період національно-визвольних змагань українського народу, як важливий етап становлення української державності [10, с. 310]. У цей час, здебільшого під тиском зовнішніх чинників, встановлювалися і розпадалися різні форми державотворення: припинила свою діяльність Центральна Рада і на політичну арену вийшов гетьманський уряд П. Скоропадського. Однак і він недовго був при владі, бо через свою проросійську політику збанкрутував, а на зміну йому прийшла Директорія.

На кожному із цих суспільно-політичних етапів певну роль відіграла преса: вона або підтримувала уряд, або стояла в опозиції до нього. Звичайно, умови функціонування преси за цих умов були також неоднаковими: коли, наприклад, Центральна Рада лояльно ставилася до будь-яких видань, навіть тих, які виступали проти неї [5, с. 78], то Гетьманат різко обмежив свободу преси [12, с. 40]. Специфічними були й умови функціонування преси в період Директорії.

Однак досі на ці особливості науковці не звертали уваги. Це, очевидно, пов'язане з тим, що склалася нагальна потреба передовсім розкрити бодай загальні закономірності функціонування преси цього періоду, ввести до наукового обігу новий матеріал.

Уперше запропонував докладно вивчати пресу кожного з етапів національно-визвольних змагань 1917–1920 рр. київський дослідник преси О. Мукомела, що

бачимо на прикладі навчального посібника «На зламі віків» [8], матеріали якого упорядкували його колеги-науковці: книга вийшла після смерті вченого.

...Політика П. Скоропадського викликала дедалі більше обурення не лише серед українських селян, нею були незадоволені й українські політичні партії. Так був створений революційний штаб, що почав підготовку до збройного повстання. Цей штаб, до якого входили В. Винниченко, С. Петлюра, Ф. Швець, П. Андриєвський, О. Макаренко отримав назву Директорія. Військовим керівником антигетьманського руху призначили С. Петлюру [2, с. 344].

У середині листопада 1918 р. Директорія оприлюднила Декларацію, у якій закликала український народ до боротьби проти «поміщицько-бюрократичної реакції», за відновлення вільної і демократичної України. Водночас побачив світ Універсал С. Петлюри, в якому головнокомандувач збройних сил Директорії оголосив, що очолюваний ним рух ставить за мету ліквідацію ладу, запровадженого гетьманом, і «тієї нагайки, на котру він спирався до останнього моменту» [1, с. 33]. Ці документи, окрім того, що були надруковані в пресі, видавалися і перевидавалися окремими листівками.

У цей період українські видання, які терпіли від гетьманської цензури, без вагань переходять на бік Директорії. Урядовим часописом Директорії стає «Вісник Української Народної Республіки». Перше його число побачило світ 15 грудня 1918 р. Складалася газета з двох відділів: «Офіційної хроніки» й «неурядової частини». Саме тому у вихідних даних було зазначено, що «редактором неурядової частини є В. Голубович», замість традиційного – редактор газети. За матеріали ж «урядової» частини редакція «відповідальності не несла», тому не мала права втручатися у зміст публікацій, які друкувалися в цій частині газети.

Газета видавалася до 31 жовтня 1919 р. У ній переважала офіційна та політична інформація, зрідка друкувалися фейлетони, що за нинішньою класифікацією жанрів більше мали памфлетних ознак. Головна їх тема – антибільшовицька політика, її критика.

Із зміцненням Директорії розширюється типологічна структура української преси. Чільне місце в ній належить військовій періодиці: окрім центральних військових видань, з'являються й військові окружні газети. Однією з перших була «Козацька думка», що побачила світ у Вінниці 29 грудня 1918 р. за редакцією Гулевича (у вихідних даних ініціалів чи ім'я редактора не було вказано). Видавало її інформаційне бюро Другого Подільського корпусу армії УНР. Відкривалася газета «шапкою», набраною великим кеглем і розверстаною на всю ширину шпальти: «Хай живе самостійна Українська Народна Республіка».

Виходячи, очевидно, з того, що поезії завжди властивий сильний революціонізуючий чинник і що вона є «дійовим заходом політичного виховання..., носієм глибоких емоцій і водночас відзначається соціальною спрямованістю та ідеологічною наснаженістю» [10, с. 136], редакція «Козацької думки» програму часопису виклала у поетичній формі, знайшовши для цього й цікавий спосіб її подачі на першій сторінці. У своєрідному поетичному «аншлазі-шпігелі» викладалося основне кредо часопису, яке в окремому вірші на другій сторінці «поглиблювалося». Так, «на нашій прапорі написано, – вказувала редакція на першій сторінці, –

До зброї! До зброї! Ці заклики-згуки,
Най лозунгом будуть «Козацької думки».
До зброї за волю!
До зброї за долю!
До зброї за землю, за краще життя!»

У зверненні ж «До наших читачів – славних козаків» (1918. – 29 груд.) зазначалося, що у своїй діяльності газета підтримуватиме політику Директорії й рішуче осуджує гетьманщину, а у вірші Гулевича «Козацька думка» ці ж слова «перекладені» на віршовану мову:

«Козацька думка» для вояків, –
Для українських козаків.
Хто козаків поважає, –
Нехай «Думку» прочитає.
Наша думка дуже проста:
Дать гетьману штук із-зо ста
Нагаїв гарячих та й за грати
Найскоріше його взяти...

Останнє, зокрема, відповідало рішенню Директорії про те, що «бувшого гетьмана Павла Скоропадського за... зраду і злочинства об'явити поза охороною закону» [6, с. 94].

Водночас, із середини грудня 1918 р., інформаційне бюро армії УНР видає газету «Ставка», що стає одним з центральних друкованих військових органів армії УНР, налагоджують свої видання політичні українські партії, особливо соціалістичні, активізують діяльність і редакції загальнополітичних, позапартійних видань. Отже, уже за два-три тижні свого існування Директорія мала добре сформовану систему преси, яка розходилася великими тиражами й охоплювала все українське суспільство, впливаючи на нього.

Підтримана народом, Директорія швидко розширювала територію свого впливу. 14 грудня 1918 р. гетьман зрікся своєї влади, а його кабінет міністрів офіційно передав всю владу в Україні Директорії. 19 грудня війська Директорії увійшли до столиці України.

Про вступ українських військ до Києва детально інформувала українська преса. Зокрема, «Козацька думка» 19 грудня 1918 р. надрукувала з цього приводу «Наказ війську Української Народної Республіки» С. Петлюри, в якому зазначалося, що «тепер Директорія може приступити до державотворчої роботи» і доклататиме усіх сил, аби збудувати єдину державу, що стала би, ...як один будинок для всіх жителів України».

У цьому ж числі був надрукований нарис «Життя Петлюри», підписаний криптонімом О. Ч-ий. Із нарису читач дізнавався не лише про зовнішність, але й внутрішній світ Головного отамана УНР, його прагнення. «Народна воля» 26 грудня надрукувала цікавий збірний публіцистичний портрет «Українська Директорія», кожний персонаж якого виступає як певний соціальний тип. В основі творення дискурсу цього твору лежав не лише словесний образ та образ-персонаж, але й порівняння, зіставлення, саме завдяки яким і створюється цілком

новий збірний образ, що його можна іменувати як образ-символ чи образ-аллегорія. «Ставка» у передовій статті «По-новому» (1918. – 21 груд.), що за жанром наближалася і до репортажу (описувався вступ військ Директорії до Києва), і до проблемної кореспонденції (аналізувалися причини невдач політики Центральної Ради), розповідає, над чим працює Директорія, як вирішує важливі суспільно-економічні проблеми тощо. Саме такий «вихід» за межі жанру передової статті давав можливість повніше дослідити подію, що в підсумку сприяло пошуку й утвердженню істини. Адже для того, щоб логічно довести істину цілого, необхідно розчленувати його на складники з метою пізнання частин як елементів цілого [10, с. 49]. Тому, аналізуючи подію, – у цьому випадку окреслюючи політику Директорії, – журналіст поділяє її на окремі факти, виділяє певні ознаки, шукає зв'язки між ними, з'ясовує причини їхнього виникнення. Тобто публіцистика по-своєму тлумачить і оцінює факти, примушує роздумувати, лишаючи певний слід у свідомості читача. Чимало таких слідів, накопичених за тривалий час, впливають на психологію людини, на вироблення поглядів на життя і суспільно-політичних норм поведінки [4, с. 74].

...З Києва Директорія надіслала ноту державам Антанти, де вказувала, що вона повернула свободу всім народам України і не потребує допомоги держав Антанти, війська якої почали збройну інтервенцію на півдні України. Таку ж ноту було надіслано до московського правительства, оскільки наприкінці листопада в Москві було утворено «радянський уряд України» і більшовицькі війська йшли на допомогу цьому «уряду»: 1 січня 1919 р. вони зайняли Харків, на південно-східному кордоні зростали сили армії Денікіна, щедро фінансовані Антантою; на заході стояли польські війська. Вести водночас боротьбу проти кількох сильних супротивників Директорія була неспроможна. Необхідно було укласти союз або з більшовиками проти Антанти, або з Антантою проти більшовиків [7, с. 102].

Питання про пошук союзника стало «яблуком розбрату» між українськими партіями, що, зрозуміло, ніяк не сприяло консолідації нації. Ці протиріччя повною мірою були відображені на сторінках газет, особливо органів політичних партій, які долучилися до цієї «боротьби», причому в ході полеміки нерідко замість аргументів використовували звичайну демагогію, лайку, цькування опонентів.

У січні 1919 р. Директорія видала закон про державну українську мову, міністр освіти професор І. Огієнко затвердив для шкільного вжитку по всій Україні найголовніші правила українського правопису, вироблені спеціальною комісією видатних українських учених і педагогів. Директорія асигнувала на початок видавничої справи 30 млн крб., а також утворила міністерство преси й пропаганди, що мало завданням допомогти розвитку української літератури та національної преси [3, с. 70].

Однак реалізації цих намірів перешкодив військовий похід більшовиків на Україну: 2 лютого Директорія змушена була залишити Київ і під натиском Червоної армії переїхала до Вінниці. Із Директорією місце дислокації змінювали й українські часописи. Окрім того, ситуація вимагала введення військової цензури, що нерідко поширювала свою діяльність й на цивільні видання. Траплялося, що військова цензура не встигала розгорнути свою діяльність і цензурування війсь-

кових газет проводили цивільні цензори. Але в усіх цих випадках цензурування преси негативно позначалося на її розвитку: газети боялися коментувати гострі факти. Про це у віршованому фейлетоні «На теми дня» розповіла редакція «Українського слова» (1919. – 27 лип.) – видання прес-квартири штабу діючої армії військ УНР:

Я сказав би, розказав би,
Що порядків в нас немає, –
Та не смію, та не можу, –
Бо цензура не дримає.
Я сказав би, розказав би,
Хто без сорому грабує, –
Та, признатись, я боюся, –
Бо цензура арештує.

Нерідко під посиланням на цензуру влада зводила рахунки з редакціями окремих часописів. Так, редакція «Українського слова» (1919. – 3 серп.) повідомила, що «у вчорашньому числі газети “Трудовий шлях” під заголовком “Закриття “Українського слова” поміщено замітку УТА такого змісту: «За невиконання наказу про попередню цензуру, за анархічний захват друкарні розпорядженням міністерства преси газета “Українське слово” закривається... Редактор притягається до відповідальності до суду... Друкарня за друкування цієї газети без дозволу управління преси оштрафована...».

Це було несподіванкою для редакції, тому в цьому ж числі вона вмістила великий коментар, з якого випливала безглуздість усіх звинувачень. Адже газета «Українське слово» «є виданням прес-квартири штабу діючої армії, – вказувала редакція. – Газета видається за наказом Головного отамана для військ УНР й у залежності від подій на фронті технічний апарат її не може бути прикріплений до якого-небудь міста і підлягати загальному цензурному апаратові, який існує при управлінні преси й інформації... І коли з боку управління преси й інформації та його цензурного комітету могли виникнути якісь непорозуміння з приводу статті чи замітки, то треба налагодити справу так, щоб фронт не залишався без газети, а співробітники не опинилися в такому становищі, що не знають, чиї накази виконувати: чи військової влади, якій вони у військовий час безпосередньо підлягають, чи загальній цензурі, яка існує в місті перебування центрального уряду. Редактор газети як безпосередньо підлеглий штабу діючої армії виконував лише накази військової влади, і під його цензурою газета виходила. Що ж до анархічного захвату друкарні – то це нонсенс. – Ніяких непорозумінь протягом двох місяців не виникало. Наказом Головного отамана від 18 липня газета «Українське слово» повинна була друкуватися у військовій друкарні. Однак тому, що в друкарні вичерпалися замовлення військового міністерства, начальник штабу ще 22 липня наказав комендантові Кам'янця, що друкарня переходить у розпорядження штабу армії і що редактор «Українського слова» призначається тимчасовим завідувачем друкарнею і повинен у 24-годинний термін сформувати штат друкарні, в якій друкуватиметься «Українське слово», накази штабу діючої армії та замовлення прес-квартири діючої армії».

«Отже, – підсумовувала редакція, – складається враження, що міністерство преси й інформації існує для того, щоб давити пресу і вносити безладдя в справу інформації».

Коли коментар був уже набраний, редакція «Українського слова» отримала повідомлення від управління преси й інформації, зміст якого значно відрізнявся від повідомлення УТА: вказувалося, ніби редакція порушила правила – не була зареєстрована в управлінні преси і випустила три числа, не надсилаючи їх до цензури, на що редакція відповіла реплікою – а як розуміти прохання цього ж міністерства про висилку йому тисячі примірників газети? Отже, про існування газети міністерство знало.

Зрозуміло, тиск на газету був викликаний якимись іншими причинами. Якщо врахувати, що, як свідчить аналіз часопису, у трьох попередніх числах жодних публікацій, які могли б викликати «обурення» влади, не було, окрім згаданого вірша «На теми дня», то можна вважати, що причиною невдоволення став саме цей вірш.

Не сприяло діяльності редакцій і дріб'язкове втручання місцевої адміністрації у роботу редакцій. Так, «Українське слово» 2 липня 1919 р. надрукувало репліку «Наші гумористи», в якій піддавався сумніву наказ начальника штабу залоги і комендатури м. Кам'янця-Подільського, згідно з яким «всі накази і об'яви, котрі надсилаються від штабу залоги для оголошення, повинні друкуватися в першому черговому номері часопису на першій сторінці. За невиконання цього часописи будуть закриті». Цю репліку можна було б трактувати як звичайну інформаційну замітку, оскільки факти, наведені у ній, несли в собі певну новизну, а новизна, як відомо, має властивість самостійно впливати на споживача інформації. Заголовок же «спрямовував» суть інформації в певне русло, служив водночас і коментарем до наведених фактів. Очевидно, цей заголовок-коментар спричинився до того, що газету закрили. Замість неї з 5 серпня почали видавати часопис під назвою «Нова Україна», що, як свідчать повідомлення «Від контори газети «Українське слово» та «Від контори газети «Нова Україна», нова газета взяла на себе всі обов'язки своєї попередниці. Фактично це була стара газета, яка лише змінила свою назву.

У перших числах «Нової України» була надрукована стаття «Висока Директорія і Рада Міністрів», у якій були критичні висловлювання про політику Директорії щодо діяльності преси, і за цю статтю газета також була закрита. Ініціатором закриття газети був сам С. Петлюра.

Отже, однією з особливостей діяльності, що здебільшого стояли на заваді формування тематики газет, а не збільшенню накладу преси загалом, була цензура: саме за часів Директорії розвиток української преси сягнув найбільшої кількості. Так, лише на Поділлі видавалося понад 250 українських часописів, зокрема у Кам'янці-Подільському майже 40 [9; 76]. Зрештою, саме на Поділлі почалася активна журналістська робота О. Вишні (П. Губенка), яка позитивно вплинула на подальший розвиток української сатиричної журналістики.

Однак більшість видань Директорії характеризувалася короткочасністю існування, а видання, які видавалися протягом менш-більш тривалішого часу, час-

то змінювали місце випуску. Так, «Робітничка газета», що почала виходити друком в Києві з 1917 р., з лютого 1919 р. друкувалася у Вінниці, потім на Волині, а з серпня 1919 р. – у Кам'янці. На місці однієї закритої газети, наприклад, «Українського слова», відразу ж з'являвся інший часопис. До 10 травня 1919 р. у Кам'янці-Подільському видавалася газета «Життя Поділля». Відтак була закрита, але вже у червні почала виходити під назвою «Новий шлях». Через декілька чисел була перейменована на «Трудовий шлях», а в серпні знову змінила назву на «Шлях», який припинив свій вихід 21 грудня 1919 р. за постановою Вінницького ревкому.

Іншою особливістю преси було її колегіальне редагування. З усіх видань лише кожне п'яте-шосте, за нашими підрахунками, редагував персонально один редактор, решту – колегії або комітети. Здебільшого редакційна колегія була і видавцем. Колегіальне редагування було продиктоване тим, що частину газет становили видання комітетів політичних партій, громадських організацій чи різних самоврядувань. Так, редакційні колегії редагували газети «Визволення», «Воля», «Боротьба», індивідуально – здебільшого загальнополітичні й галузеві часописи: «Освіта» (редактор Є. Кондрацький), «Українська старовина» (редактор професор П. Клименко), «Маяк» (редактор-видавець В. Старський) тощо.

Жанрово-тематичні аспекти газетних публікацій визначалися потребами суспільно-політичного життя й абсолютно не залежали від типології преси. Наприклад, на сторінках цивільних газет провідною була військова тематика, а військові часописи висвітлювали цивільне життя. На це пресу націлювали й відповідні урядові розпорядження. Зокрема, штаб діючої армії звернув увагу на те, що нерідко газети безвідповідально ставляться до висвітлення на своїх сторінках військової тематики. Тому з ініціативи прес-квартири була скликана нарада з представників місцевих редакцій, на котрій рекомендувалося місцевим газетам мати на фронті своїх кореспондентів; редакція ж військової газети «Дзвін», що видавалася з квітня 1919 р. у Здолбунові, зазначала, що малочисельність на Наддніпрянщині цивільних газет спонукає її звертатися до питань цивільного життя народу, тобто «бути до певної міри і маленьким парламентом» (1919. – 13 трав.).

Оскільки Директорія змушена була вести найтяжчу війну проти більшовицької Росії, то ця тема стала провідною для всіх українських часописів протягом 1919–1920 рр. і розроблялася різними публіцистичними жанрами – від інформаційних заміток до аналітичних й літературно-художніх творів.

В умовах збройної боротьби, постійних боїв, зміни території, на яку поширювалася влада Директорії, особливо важливо було консолідувати націю. Глашатаєм єднання нації був М. Грушевський. Зокрема, тему єднання всіх політичних сил задля незалежності України він всебічно розкрив у статті «Спільний фронт» («Життя Поділля». – 1919. – 18 берез.). Редакція «Козака» присвятила цій темі більшість газетної площі, основу чого становила передова стаття «Кам'янець-Подільський, 11 червня» і відкритий лист старшини I полку «Синьої дивізії» М. Заборовського «До української інтелігенції з Наддніпрянської України» («Козак». – 1919. – 11 черв.)

Змалювавши ситуацію в державі, у передовій статті відзначалося, що «єдиним рятунком може бути тільки наша одностайність, припинення всяких пар-

тійних суперечок... Коли хата горить, то не про те думає розумний господар, як переробити піч, як розмалювати стіни, який стіл поставити замість старого, – а про те, як загасити вогонь. Україна в огні, і нам поки що треба забувати про все, щоб одностайно стати до гасіння пожежі» («Козак». – 1919. – 11 черв.).

Форма використання відкритого листа давала змогу сповна використовувати образні порівняння, навести конкретні факти і їх прокоментувати. Так, у згаданому листі М. Заборовський відзначив, що «розбились ми на різні соціалістичні партії в житті політичному й громадському», викрив при цьому згубну роль «отаманчиків» і звернувся до всіх українців: «Нумо до праці, нумо до єдності, нумо для України і за Україну!».

Отже, період існування Директорії загалом був сприятливий для розвитку української преси, незважаючи на постійну зміну місця дислокації редакцій. На загальну тенденцію її розвитку істотно не вплинули й цензурні умови: на зміну закритим часописам відразу ж з'являлися інші, виникали й зовсім нові газети. Провідною їх тематикою було широке інформування населення про ситуацію в державі і світі, розвінчання політики і практики більшовицького й денікінського поневолення.

1. Андрієвський А. З минулого: Від Гетьмана до Директорії / А. Андрієвський. – Львів, 1923. – 126 с.

2. Бойко О. Історія України : посіб. / О. Д. Бойко. – К. : Академія, 2001. – 656 с.

3. Горак В. Директорія: потенціал і можливості політичного виживання / Василь Горак // Україна ХХ ст. Проблеми національного відродження : зб. наук. праць. – К., 1993. – С. 62–84.

4. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.

5. Крупський І. Національно-патріотична журналістика України (Друга половина ХІХ – перша чверть ХХ ст.) / І. В. Крупський. – Львів : Світ, 1995. – 184 с.

6. Малик Я. Історія української державності / Я. Малик, Б. Вол, В. Чуприна. – Львів : Світ, 1995. – 189 с.

7. Малик Я. Історія суспільних рухів і політичних партій України (ХІХ–ХХ ст.): Навч. посібник / Я. Й. Малик, Б. Д. Вол, О. Я. Красівський. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 1998. – 328 с.

8. Мукомела О. На зламі віків: Українська журналістика на початку ХХ ст. / Олександр Мукомела. – К. : Грамота, 2010. – 240 с.

9. Почапська О. Кам'янецька преса 1917–1921 рр. як виразник національної ідеї / О. І. Почапська // Вісник Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2007. – Вип. 51. – С. 75–77.

10. Субтельний О. Україна: історія / Орест Субтельний, пер. з англ. Ю. І. Шевчука. – К. : Либідь, 1991. – 512 с.

11. Стюфляева М. Образные ресурсы публицистики / М. Стюфляева / 2-е доп. изд. – М. : Мысль, 1992. – 254 с.

12. Федоришин П. Преса і українська державність (1917–1920) / П. С. Федоришин. – Тернопіль : Збруч, 1996. – 178 с.

**THE UKRAINIAN PRESS
IN THE PERIOD OF DIRECTORY :
FEATURES OF FUNCTIONING,
VARIETY OF GENRES AND THEMES**

Ivan Krupskyu

*Ivan Franko National University of Lviv
Generala Chuprynky str., 49, Lviv, 79044, Ukraine
e-mail: ikrupskyu@ukr.net*

Petro Fedoryshyn

*V. Hnatyuk Ternopil National Pedagogical University
M. Kryvonosa str., 2, Ternopil, 46027, Ukraine
e-mail: fedorushun@mail.ua*

The features of functioning of the Ukrainian press in the period of Directory were considered. The range of problems of newspaper – publicistic publications was ascertained and specified on their actuality.

Keywords: Directory, Ukrainian press, features of functioning, genres and thematic aspects.

**УКРАИНСКАЯ ПЕЧАТЬ ПЕРИОДА ДИРЕКТОРИИ:
ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ,
ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧЕСКАЯ ПАЛИТРА**

Иван Крупский

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. Генерала Чупринки, 49, Львов, 79044, г. Украина,
e-mail: ikrupskyu@ukr.net*

Петр Федоришин

*Тернопольский национальный педагогический университет
имени Владимира Гнатюка
ул. Кривоноса, 2, г. Тернополь, 46027, Украина
e-mail: fedorushun@mail.ua*

Освещаются особенности функционирования украинской печати периода Директории, раскрывается проблематика газетно-публицистических выступлений, акцентируется внимание на их актуальности.

Ключевые слова: Директория, украинская печать, особенности функционирования, жанрово-тематические аспекты.